

Opponensi értékelés

Nagy Zsófia: Fordulópontok a millenium értelmezésében

Nagy Zsófia dolgozata egy olyan témát dolgoz fel, amely sokszor az érdeklődés középpontjában állt a teológiai irodalomban. A Bibliában kizárólag Jelenések könyve 20. fejezetében megtalálható ezeréves időszak, a millenium értelmezése sokakat foglalkoztatott már, éppen ezért érdemes volt végigkövetni azt az utat, amit bejártak a különböző teológusok. A dolgozat szépen felépített, logikus elrendezésű. Megfelelő terjedelemben mutatja be a különböző millenarista elméleteket: a premillenarizmust (ezen belül a diszpenzációs elméletet, a történelmi premillenarizmust és a hetednapos adventista irányzatot); az amillenarizmust és a posztmillenarizmust. Érdekes kitekintés a pszeudoepigráf iratokkal foglalkozó rész, amelyben a szerző a Bárak apokalipszisének, II. Ezsdrás könyvét és a Pszeudo-Szibylla orákulumok Bibliájától távol álló elméleteit tárja fel. A dolgozat legalaposabban kidolgozott része a millenarizmus történetének fordulópontjairól szól fejezet, amelyben a szerző jó érzékkel mutat rá arra, hogy a keresztény teológia történetében milyen nagy hatása volt a khiliazmus II. században kialakuló elméletének, valamint Tichoniusnak és Augustinusnak.

Nagy Zsófia munkájának egyértelmű erénye, hogy nemcsak magyar, hanem több angol nyelvű művet is felhasznált dolgozata elkészítéséhez. Az erény viszont itt egyben hátránnyá is válik, mivel a dolgozat stílusán érződik, hogy a szerzőnek nem volt már ideje elegendő mértékben csiszolni a szakirodalom magyar fordításának szövegén. Ennek következtében több helyen is előfordulnak nyelvi pontatlanságok (pl. alany-állítmány egyeztetése); illetve tárgyi tévedések is. Például a szerző által említett „1970-es olaj krízis” helyett az „olajválság” kifejezés terjedt el a magyar szakirodalomban, az első ilyen pedig nem 1970-ben, hanem 1973-ban történt; valamint a Tichoniusnál említi, hogy az Új Jeruzsálem képe a Bibliában már a Jelenések könyve 12. fejezetében megjelenik – noha ez csak később, a 21. fejezetben kerül elő.

Bármennyire is teológiatörténeti jellegű a munka, talán jobban teret kaphatott volna benne a szerző saját meggyőződésének, meglátásainak kifejtése. A Jelenések könyve tágabb összefüggéseiről szóló részben ez valamennyire megjelenik, de például a befejezés kissé szárazra, ismétlődő jellegűre sikeredett. Itt rá lehetett volna mutatni arra, hogy mennyire érdemes ragaszkodnia a Bibliához annak, aki a millenium témakörével foglalkozik. Mindezek hátterén is azonban a dolgozatot jeles (5) rendűre értékelem, és javasolom a TDK konferencián történő bemutatásra.

2010. november 1.

Holló Péter